

מהיקות השבת והפסח

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה – לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

מהיקות הגזיסים

סיגריה או הרב?

כבר משנת נעורי הרגלתי בהרגל הרע של עשון סיגריה, עד כדי שגם כשהגיע תג הפסח והיה חשש של חמץ בסיגריה, לא יכלתי לוותר על העשון ולכן הייתי מסתמך על הקולות שגבו.

באחד מימי חול המועד פסח תשס"ו, נסעתי לגנה צבורית הרחוקה מביתי ושם עשיתי סיגריה. בסמוך אלי ישב יהודי שהתלונן שהסיגריה מעיקה לו, אך אני סרבתי להתייחס לבקשתו, כי חשבתי לעצמי שביקלתו לקום וללכת לצד אחר בגנה.

אותו יהודי השתעל מספר פעמים והוסיף לומר לי: תפסיק לעשון! אך אני סרבתי להאמין שהשעול שלו נובע בגלל העשון שלי וסברתי שהוא משתעל בסבה אחרת וסתם הוא תולה זאת בעשון שלי.

ואז הגיע הדבר הנורא, לפתע הוא נפל על הספסל, הסתכלתי עליו בתמימה והתקשייתי להאמין שארע לו משהו, אך עד מהרה אחד מהעוברים בגנה שהבחין בו זעק: הוא התעלף! והזדרז להזמין אנשי הצלה למקום. רק אז כביתי את הסיגריה השלישית שעשנתי אחת אחרי השנייה ועמדתי מפה הלם לנכח המתרחש.

התברר שאותו אדם היה חולה 'אסטמה' והעשון שלי גרם לו לקשיי נשימות שגרמו לעלפנו. תוך כדי הספול של אנשי הצלה, שמעתי אדם שספר להם שהחולה מקר להם כסובל הרגליו ושהוא מתקשה בהליכה, קעת גם הבנתי מדוע הוא לא התרחק לצד אחר בגנה כשהעשון שלי הפריע לו.

למעשה, עדין אף אחד לא ידע שהעשון שלי גרם את כל זה, כי הם לא הבחינו שעשנתי לידו, אך אני הבנתי שאני אשם בקה לכן עמדתי בסמוך בצפייה שהכל יעבר בשלום, אבל הצפייה שלי כשלה ואנשי הצלה העלו אותו לאמבולנס

המשך המעשה בעמוד ד'

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

אימתי קאתי מר?

בפרוודור העולם הזה ונהיה ראויים להכנס לטרקלין העולם הבא.

איך משיגים עולם הבא?

ונהנה התכלית של העולם הבא היא להתענג על ה', ואם כן, לא די רק בעסק התורה וקיום המצוות בלבד כדי לזכות לעולם הבא. כי התורה נמשלה לכסף כמו שכתוב: "אם תבקשנה כסף", וכשם שלא די בכסף לבדו אלא העקר הוא מה שרוכשים בכסף, כך מהתורה ומקיים מצוותיה צריך לקנות את התכלית והיא להתענג על ה' ולהשתעשע עמו ולהתמלאות בהפרת הטוב ובאהבה אליו על כל חסדיו וללכת בדרכי מדותיו הטובות הנלמדות מהתורה שבה אנו עוסקים.

ונהנה בימי הפסח אשתקד, עקב התפשטות נגיף ה'קורונה', סבבו מן השמים שהשל בעולם, צו סגר – להסגר בתוך הבתים, ובצעומו של חג החרות לא הרשה לנו להתפלל בבתי כנסיות וכן התקשינו להשיג מצות ולרכש אפילו טלית ותפילין, וכל שכן שלא היתה אפשרות לקיים מנהגים רבים.

וכזה הקב"ה עורר אותנו שלא לעשות מהספול עקר, כי אם עושים את הספול עקר, הנה נחשב בעיני ה' כפתל ב-ת', כמאכל תפל שאין בו טעם, והקב"ה כועס בפרט על כך, שהאדם בא מכח המנהגים שנוהג, לפסל את חברו שנוהג במנהג הפוך משלו, שהדבר הזה חמור מאד בעיני ה'.

ה'צות' יגאל אותנו...

שכן אמרו תו"ל (שבת לו), 'לא נבא העולם אלא לצות לזה', היינו שהעולם נבא כדי שהבריות יהיו מערבים בדת זה עם זה ויתחברו זה לזה בצותת תדא, והקב"ה כועס כשהוא רואה שעל ידי המצוות והמנהגים שהוא נתן לנו

בכל שנה כאשר מגיעים ימי הפסח, בלב כל יהודי מתעוררת השאלה "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במערדו", שכבר למשך כאלפים שנות הגלות נבצר מעמנו לקיים את כל מצוות הקרבנות שעליהם אנו קוראים בשבתות אלו, ובפרט איננו זוכים להקריב את קרבן פסח שהוא הקרבן הראשון שעליו נצטוינו עוד בהיותנו במצרים טרם היותנו לעם, ועלינו להבין "מה חרי האף הגדול הזה" שעדין איננו זוכים לקיים את מצות הקרבנות?

כדי להבין זאת, נקדים במה ששנינו (אבות טו): 'רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוודור, כדי שתכנס לטרקלין'. דברי תו"ל הללו,

הם אכן יסוד לכל יום מימי חיינו, שנוכר בשנות שהותנו בעולם הזה, שנסופו של דבר כל אחד יבוא לעולם הבא שהכין לו על ידי מצוותיו ותקון מדותיו.

קשה להשיג דירה!

והמצויאות בימינו היא, שקשה מאד לקנות דירה וקשה אפילו לשכר דירה, ומצויאות זו מלמדת אותנו בקל וחמר שמאד קשה להשיג דירה בעולם הבא ועלינו להתאמץ בפרוודור העולם הזה לרכש זכיות ומדות טובות פראוי, כדי שנוכל להכנס לטרקלין העולם הבא.

ובפרט קשה להשיג דירה בירושלים שבה הדירות יקרות מאד, וזאת כדי שנעריך את ירושלים שהיא העיר שה' בחר בה, כמו שכתב "כי בחר ה' בציון אנה למושב לו", והפסוק הבא מלמדנו מדוע ה' בחר דוקא בירושלים: "כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו" שה' בחר בנו לעם בגלל המדות הטובות שיש בנו ואין בשאר אמות, כך גם ה' בחר בירושלים, כי בירושלים - עיר הקדש והמקדש השכינה שורה ובה נוכל לסגל לעצמנו מדות טובות וקרבא אליו יתברך, וכך נתקין את עצמנו

ובית המקדש לא נבנה כבר קרוב לאלפים שנה מפני עוון שנאת חנם שקנים עדין בלבנו, ורק על ידי שנפתח את 'סגור' לבנו ונסיר את השנאה שבלבנו ונכבד ונאהב כל יהודי באמת, אפילו אם הוא שונה מאתנו בדעותיו ובמנהגיו, נזכה שיבנה בית המקדש בתפארתו.

כדי לעשות עמיהם נחת רוח לפניו, ישנם שבאים על ידם להתנתק מחבריהם ולנהג זלזול בדעותיו ובמנהגיו של הזולת.

וזהו התשובה לשאלה הנשאלת אצל כל אחד מאתנו "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה"? כי מקום המקדש 'סגור' ביד האויבים

ליל הסדר הפוך ב... שושן

המצוות מתוך הרגל שקבלו מאבותיהם כ"מצוות אנשים מלמדה".

ומרדכי עבר ובטל את מצוות הפסח בהוראת שעה, כי כל נפילתם של ישראל היתה מפני שהם זלזלו בדניאל, הנקרא במגילת אסתר בשם "התך", על שם שחתכוהו מגדלתו (מגילה טו), הינו שכיון שעם ישראל לא העריכו את דניאל, לכן גם אחשוורוש זלזל בו ולא כבדו כמו המלכים שקדמו לו, ובמקומו גדל את המן שהצר לעם ישראל.

לכן ראה מרדכי הצדיק שפעת הוראת השעה היא לחזק את האמונת חכמים, ועל כן גזר לצום ביום שיש בו חובת אכילת מצה מהתורה, כדי ללמד את העם את כחם התקיף והחזק של הצדיקים, שגם כשהם הורו לעבר על דברי התורה, בודאי הם עושים זאת על פי ה'.

הללו של בטול המצוה בשבת, ישנה חשיבות יותר מדברי התורה שצותה על מצוות אלו.

בטול המצוה שהוא קיומה

כי בזה שהחכמים בטלו מצוות אלו בשבת, הם מלמדים אותנו שלא לעשות את מצוות התורה כמצוות אנשים מלמדה מתוך הרגל, אלא לעשותן מתוך הכרת הטוב לה' והכנעה לפניו ותפורה, שהרי סבת בטול מצוות אלו בשבת, היא משום החשש 'שמה ילך אצל חכם הבקי שילמדו את מצוה זו' (סכה מג).

ובזה למדונו חז"ל, שאי אפשר לקיים מצוה בלי לשמע מהחכם את ההסבר על המצוה - מה לכוון ואיך לבא על ידה להכרת הטוב לה' ולא התבטו, משום שכבר אמרו חז"ל (סנהדרין סז), 'הקב"ה לבא בעי', כלומר שה' חפץ בטוה ונקיות לבנו, ולא שיקימו את

יש להתבונן במה שארע בזמן מרדכי הצדיק שאסתר אמרה למרדכי הצדיק "וצמו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום", ודרשו חז"ל (מגלה טו): "ויעבר מרדכי" שעבר על מצוותה של תורה הקבועה בכל שנה לאכל מצות בלילה הראשון של פסח והעבירו בתענית. ולכאורה קשה, מדוע מרדכי הצדיק לא המתין לגור את הצום רק לאחר יום טוב של פסח וכך לא יעקר את מצוות אכילת מצה בפסח שהיא מדיאורייתא?

אלא שעל כך אמרו חז"ל (שהש"ר א יח): 'חביבין דברי סופרים מדברי תורה', ובבאור הענין יש לומר, שדברי סופרים חביבים מאד, כי הם מחזיקים את דברי התורה, ולכן הקב"ה נתן כח ביד החכמים לבטל בהוראת שעה מצוה מהתורה, וכגון מה שבטלו חכמים את מצוות לולב ושופר בשבת, שדברי סופרים

הדורים או דרדרים...?

מצוות הפסח הן רבות וההדורים שנהגו להדר בהם גם הם רבים מאד, ועלינו לזכור שתכלית כל המצוות וההדורים היא להביאנו לאהבת ה'.

משל למלך שנתן מתנה גדולה לבני עירו שיש בה כח סגולי גדול לרפאות ולהבריאה את האדם, ויכל מדינה ממדינותיו עטף המלך את אותה מתנה ששגר להם בעטיפה שונה. החכמים שבהם השתמשו במתנה לתועלת שהיא מיעדת והפיקו ממנה תועלת גדולה ביותר, והטפשים החלו לריב על כך שמתנתו של החבר עטופה בעטיפה יפה יותר משלו, והתעסקו רק בעטיפה ובחיצוניות של המתנה ולא בעקר המתנה.

גיוון בכבוד המלך

הנמשל: המלך ה' נתן לנו את התורה הקדושה וקיים מצוותיה 'אשר יעשה אתם האדם וחי בהם' ואדם ששומר את התורה לקומה זוכה לרפואה בנפשו ובגופו, כמו שנאמר על התורה 'רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיה', ותפקיד האדם לפתח את הפסוקים המדברים על קיום המצוות וללמד על מנהגי הדוריהם, ולגלות בהם את מתיקות ה'.

ועל האדם לעשות בדרך הבית בתוך לבו, האם הוא בא על ידי המצוות וההדורים

מתיקות הנאמרה הנכספת

בציור שבכותרת הגליון: אליהו הנביא מבשר על הנאמרה ובידי גדי לקרבן משיח' הבא אחריו כשהוא רוכב על חמור עם שני לוחות הברית בידיו. מה תפקידם של החתול והכלבים שם?

היכן נרמזים על העתידות הללו? ומדוע עדין לא זכינו שיתקמו?

החסבר המלא לצירים והתשובות לשאלות במאמר: 'אימתי קאתי מר?' ובמאמר: 'מתיקות' חד גדיא לאחר אכילת 'מרור'...

בציור שלפנינו: יהודים עוסקים בבניית בית המקדש בגוריי עצים ועל המזבח ישנה אש המערכה ומקדש הקדשים יוצאים מים חיים המטהרים את הסמאים והשור שותה מהמים כדי להיות ראוי ומשבח לקרבן וכדי שיערו: הנה משבח לשעות מפני תפלו ומזויות ומצמרו לעשות ציצית.

רבובו של עולם, וכנו ברחמיך לערך את שלטו ליל הסדר בשמחה גדולה וגם אם יאָרע לנו חלילה איזה שהוא מקשל לא נבוא מפרך לכלל כפע וקטטות אלא נוציא את המצה מירבקה במיתנו ונזכה לשאב מוג האמונה הזה אמונה שילמה לדעת ולהכיר שאתה עושה עמנו אך טוב וחסד תמיד ואין שום רע כלל.

אנא ה', וכנו להיות 'נושא בעל עם חבר' והיטיב לגרוח ובפרט לבני ביתנו ולשמחם בכל יום ויום ובפרט בימי חג הפסח ונזכה למלאות את כל עתותנו בתורה ובמעשים טובים, בהתבוננות בחסדיך ובאהבתך ונזכה בקרוב ממש לראות בבגנו בית קדשנו ותפארתנו, אמן סלה.

שנפתח את מצות אכילת מצה ונתענג על ה' שצוננו על אכילתה, ולקיים מצות "והגדת לבנך" - ללמד את הילדים, שאנו אוכלים מצות כדי להכיר טובה לה' על שהוציאנו ממצרים בחפזו, עד כדי שלא היה לנו זמן להכין לנו לחם ערב כראוי, ואם כן המצות שהן 'לחם עני' מזכירות לנו גם להכיר טובה לה' על 'הלחם העשיר', הערב והנעים לאכילה שה' נותן לנו בכל ימות השנה.

ואל לנו לטעות ולאחזו רק במנהגים של המצוות, שהם העטיפה והטפל כלפי המצוות בעצמן שעליהן צוננו הכורא, כדי שלא נזנח את עקר המצוה לבא ממצות אכילת מצה לאהבתו יתברך.

ובודאי שיש להזהר שלא לבוא חלילה מהמנהגים לידי קטטות, אלא העקר הוא לזכר את תכלית קיים המצוות, שהוא בכדי שכלם יהיו צות לרצון ה' ויהיו צות זה לזה באחדות.

שהוא עושה לאהב את ה', או שהוא עושה אותם כ"מצות אנשים מלמדה", כי תכלית כל המצוות והדרייהן לבוא על ידם ליראת ה' ולאהבתו, כמו שכתוב: "מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך... ולאהבה אתו", ובה עלינו להשקיע את עקר החומרות וההדורים, שבדרך נזכה להתקין את עצמנו בכל מצוה ולהכנס לטרקלין העולם הבא.

וכדגמת המשל שהמלך חלק את המתנה לכל מדינה עם עטיפה בצבע אחר, כך הקב"ה בכונה תחלה נתן בדתו של כל אחד מגדולי הדור להנהיג לבני מדינתו מנהגים שונים, וכעין שהיה בדגלי המדבר, שלכל שבט היה דגלו צבוע בצבע אחר ומיוחד משלו, כי אדרבה, זהו כבודו של ה' שכל אחד נוהג באופן שונה מחברו, וכדרך שאמרו חז"ל 'מיני ומינך ותקלם עילאה'.

לפתח את המצה...

והקב"ה חפץ שנפתח את מתנת המצוות, וכנון

מתיקות' חד גדיא לאחר אכילת 'מרור'...

קדשי הקדשים, שהם המים ששפכו ישראל במשך הדורות בבית המקדש כשנסכו מים על גבי המזבח, מתוך התבוננות בחסד המים שהם שומרים את העולם מלהשורף, ועל ידם גדלים הפרות והתבואה, ועל ידם מתקיימת כל הבריאה, והמים הללו יטהרו את כל הסמאים (יומא עז).

משיח שמקבל את דעת משיח

ואתא תורא - זהו 'משיח בן יוסף' שנמשל לשור, ושמה למיאי - שיקבל עליו את מלכות בית דוד שנמשלו למים של מעין השילוח (ישעיהו ח ט), ויקבל משיח בן דוד את הדעת של הענוה פמים שילמד, וישרתו ויערך את מלכותו.

ואתא השוחט - עד כאן עסקנו ביסודות האש והמים, וכעת בא השוחט ושחט לתורא - ששוחט את הפרה הארמה שאפרה [מיסוד הפרה] מטהר טמאים, ובעת שהיטת השור והקרנות בבית המקדש נמצא גם 'סוד הרוח' בשירת הלויים הנעשית על ידי הכל רוח פיהם ורוח הנגינה. עוד נבאר, שהשוחט זהו מלך המשיח שישחט את שור הכר המתקן לצדיקים לעתיד לבוא.

ואתא מלאך המות ושחט לשוחט - מלאך המות זהו היצר הרע שיתהפך ליצר טוב, וישחט את דרכם הרעה של הכהנים הצדוקים שהיו שוחטים קרבנות שלא לשם שמים, וכלי ללמד את בעלי הקרבנות להתבונן בחסדי ה' שבגופם הנפרים באברי הקרבנות, אלא

הכלבים הנאמנים יבשרו על 'ציר נאמן' ואתא כלבא - הכלבים ישחקו ויבשרונו שאליהו הנביא בעיר (ס"ב): כי אליהו הנביא שהיה 'ציר נאמן' ולמדנו לקנות את מדת הנאמנות הקיימת אצל הכלבים, להיות נאמנים לה' ולעבדיו הנאמנים.

ואתא חוטרא והכה לכלבא - מדת הנאמנות תהיה דבוקה בבית המקדש העשוי מעצי ארזים, שהכהנים ילמדו בעת עבודתם את המדה הזו של הנאמנות, ומשיח ילמדנו שבמקום להכות זה את זה במקל, נשתמש במטה של נעם להנעים זה לזה (ע' סנהדרין כד).

עוד נבאר, ואתא חוטרא הוא מלך המשיח, שעליו נאמר "ויצא חטר מגוע ישי". והכה לכלבא - שבמקל הנעם של המשיח, הוא יכה ויכניע את מדת העוהות של הכלב שכלב בני האדם, על ידי שילגלה להם את מתיקות דרך ה'.

אש התורה לטב ולמוטב

ואתא נורא ושרף לחוטרא - אש התורה שלמדנו המשיח תשרף את הקוצים שכלבנו שהם התאוות והמדות הרעות ודעתו הקדושה תאיר כאש המאירה - את בית המקדש העשוי מעץ ואת העבודות הנעשות בו, ויקים: "ושמתי כדכד שמשתיך ושערך לאבני אקדח", הינו, שהכהנים ילמדו לעם ישראל את התורה שלמדנו המשיח - להעמיק בהתבוננות בחסדי ה' על ידי העבודות שבבית המקדש.

ואתא מיא - הם המים שעתידין לצאת מבית

נהגו ישראל קדושים לומר לאחר סדר ליל פסח את פזמון הגדיא, ונראה לבאר פזמון זה שהוא רומז על הגאולה העתידה:

חד גדיא דביני אבא - משיח צדקנו יבוא לפדות מהגלות אותנו - עם ישראל המשולים לגדלים וירעה אותנו כ'אבא', ובגדיי התורה - שני לוחות הברית, שנקראים תרי זווי, ואליהו הנביא יבוא לפניו עם שופר בידו האחת, ובידו השניה גדיא לבשרנו 'הגיע זמן נאלתכם' ותכף תוכלו לקיים את מצות הקרבת הקרבנות הנעשים בגדיא'.

והמשיח יבשרנו על המצוה להקריב חד גדיא, חד מלשון חדש (בארמית) - הינו שמשח יבשרנו על הקרבת קרבן 'חדש ומיוחד', קרבן הגאולה, שנקריבו על הנסים העתידים להיות בימות הגאולה המבארים בספרי התנ"ך שאותם המשיח יאחו בגדיו, ויבנה בית המקדש, ומשיח ילמדנו דעת ה' מה לכונן בעת שנקריב שם את הקרבנות.

והמשיח ילמדנו שלא לטעות כבימי הגלות ולאכל זה את זה משנאָה כמו שאתא שונרא ואכלה לגדיא, אלא להפוך, להאכל זה לזה במובן חיובי - הינו להיות באחדות ולקבל כל אחד את המדות הטובות שבחברו, שבאחד יש את מדת השונרא - החתול הצנוע, ובירעה יש את מדת הגדי הרך והנעים במדותיו, ועל כל אחד לאכל ולהפנים ללבו את כל המדות הטובות.

בלם וישטו לשם שמים ומתוך התבוננות בחסדי ה'.

מתיקות שהיטה היצר הרע

ומלאך המנות ישמש את השוחט, ויעסק במלאכת השחיטה במקומו, ובמקום לשחט בני אדם להמתתם, הוא ישחט קרבנות לכבוד ה'.

כי שחיטה כשרה בור, הינו, מי שהיה מקדם 'ור' שהתנהג ברשעות, גם הוא יכול להתקרב

למלאכת שמים, וזנה תקנים ואתא הקב"ה ושחט למלאך המנות - שה' יקח ממלאך המנות את הכח להרג בני אדם, ו"בלע המנות לנצח", ויהפך שמו ל'מלאך החיים', ובפרט שלעיתיד לבוא תתגלה דעת ה' שכל הרע שראינו - הכל היה לטובתנו, ונשפיל לברך על הרעה כמו על הטובה, לכן גם מלאך המנות יתהפך לאוהב המלך.

בנוסף נראה לבאר, ואתא מלאך המנות - אם

בא לנפשך הטבע של מלאך המנות משום שנולדת במזל מאדים ויש לך טבע של שפיות דמים והלבנת פני חבריך הנחשבת לשפיות דמים, תקנתך וישחט לשוחט - שתשתמש עם טבע האקזיריות שבך לשחט בהמות לקרבנות ולאכילה.

ואתא הקב"ה וישחט למלאך המנות - אם תעשה כן לבוא הקב"ה וישחט לטבע המלאך המנות שבך.

המשך מתיקות הגיסים

וכששאלתי אותם לשלומי, אמרו שמצבו לא טוב!

הרגשתי רגשות אשמה קשים והחלטתי לסייע ברבתי אחרי האמבולנס כדי לראות בשלומי. האמבולנס נסע במהירות עצומה ואני האצתי את רכבי לסייע אחריו והנה לפתע האמבולנס עשה סיבוב חד ואני שאני ממחה בנסיעות כאלו, כפיסוב החד פגעתי בעמודי בטוחות שעמדו בצד הכביש וכל החלק הקדמי של רכבי נמעה.

יצאתי מהרכב כשלבי דופק מחרדה והבטתי ברכב בעין של אמונה. הבנתי שהרכב כבר לא ישוב לעבד, כפי שאכן כך אמרו לי לאחר מכן אנשי מקצוע, אבל הודיתי לה' שגמל עמי חסד והציל את חיי. לאחר מכן התבוננתי וחשבתי שכיון שהנחתי את חיי של אותו יהודי בסכנה, לכן קצת גם חיי היו בסכנה.

התפללתי לה' ובקשתי שהרכב שזנזק יהיה ככפרה על אותו יהודי שבגללי נלקח לבית החולים, ואז לקחתי מונית שהחזירה אותי לאותה גנה ובקשתי מאחד מהמנצאים שם את שמו של החולה ואת שם אמו ובקשתי ממנו לעדכן אותי בשלומי.

חזרתי לביתי והרביתי להתפלל על שלומי, עד שבערב שביעי של פסח, ממש קרוב ליום טוב, קבלתי טלפון שבו התבשרתי שהוא שב הביתה. במוצאי חג נסעתי לביתי על מנת לבקש את סליחתי, אך הוא אמר לי שהוא לא יכול לחל על ידי שאני יטיב עם עצמי ועם אחרים ואקבל עלי להפסיק עם העשיון! הבקשה הזאת הייתה קשה לי ביותר, אך לא הייתה לי ברירה אלא לקבלה עלי.

כמוכן עשיתי את הדבר בהדרגה, וכעבר תקופה נעשיתי לאדם מאושר החי ללא עשיון, ומאז איכות החיים והבריאות שלי השתנו לחלוטין לטובה. מאז אותו ספוג, כשאני רואה סיגריה, אני רואה רוב שעלולה להרג את המעשן ואת סובכיו.

ג. י. בית שמש

מתיקות הכרת הטוב ליוצר ולמבשל...
בפרשת ויהיה אם שמע" כתוב על על ו"אספת דגנך ויתירשך ויצהרך... ואכלת ושבעת" ומיד אחר כך כתוב "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים" ודבר זה מלמדנו שאם אדם אוכל ומרבה על כך את ה', כמו שבפרשה זו לא מזכיר ענין הברכה כי נאמר בה רק "ואכלת ושבעת" ולא נאמר בה "וברכת", הרי שבזה אכילתו היא כעבודה זרה.

כי העבודה הנכונה באכילה היא שכל האכילה תהיה מלאה בהקרת הטוב לה' בפה ובלב על חסד המאכלים הערבים והבריאים לגוף, ואכילה בלא הקרת הטוב לה' נחשבת לעבודה זרה, כי היא זרה מדרך הנכון לאכל עם הקרת הטוב, ועוד שבאכילה בלא הקרת הטוב לה', האדם מרגיש זר כלפי ה' ומתרחק ממנו על ידי גשמיית האכילה.

לכן בעת האכילה בבית ראוי לשוחח על החסד ה' שבמאכלים, ולשבח את עקרת הבית שהכינה מאכלים ערבים כאלו, וזנה הוא מברך ברכה אמצעית על המאכלים, ובתחלה הוא ברך "ברכה ראשונה" על המזון ולאחר אכילתו יברך "ברכה אחרונה", וכשהוא משבח את ה' ומכריז שהמאכלים הללו ערבים וטובים, זנה הוא מברך "ברכה אמצעית".

מאמר השבת והפסח:
ארבע כוסות של פתיחות
בשנת ארבע כוסות יין בליל הסדר וכן בשנת תינו בקדוש של כל שבת ויום טוב, ראוי לזכור את חסד הים שה' נתן לנו. שצבע האדם של תינו ותיסרתו הטבעית מזכירים את חסד הים הזורם בכל גופנו, ששל כן מתחילים את סעודת שבת ויום טוב בשנת יין ולא באכילת הלחם, שאף על פי שהחלות הקלועות מזכירות את חסד כל האברים שה' קלע בגופנו, בכל זאת מתחילים דוקא בשנת יין משום "לא תאכלו על הים" - לא תאכלו לפני שאתם מודים על הים שהוא מתיה את כל האברים.

ולכן מקדשים דוקא על תינו ולא על משקת חריו אחו, משום שהיין מזכיר את חסד הים שהוא המתיה את כל אברי הגוף ובלעדיו אין תועלת בכל האברים. ודומה לדלק של הרקב שבלעדיו הרקב לא יכול לסייע.

חידוים לפרשת צו-פסח:
א. כיצד יתכן שקרבן שלם הוא בעל מום? **ב.** מה הלמוד לדורות ממה שאברהם עקד את יצחק בנו לעולה? **ג.** באיזה אפן ספורי נסים נחשבים לעסק התורה? **ד.** כיצד נתוח הקרבנות מציל מנתוחי מחלות, והאם עבודה זו יכולה להתקיים בזמני הגלות? **ה.** מתי דוד מלכנו קרא תהלים? **ו.** מהו הקשר בין קרבן עולה לאשה?

התשובות מונחות בתוך גליון זה. את התשובות ניתן לשלח לכתבת המייל: 7885595@gmail.com עד יום שלישי, בצורף שם, כתבת ומספר טלפון. הפותרים נכונה יכנסו להגרלה על מתנה יוקרתית.

הגיליון מוקדש לטובת נשמתו הטוהרה של מור מרן פוסק הדור רבנו שמואל הלוי וואזנר בעל שבת הלוי וזו"ק"ל מבי"ט י"ז ניסן התשע"ה